

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА



Факультет філології

Кафедра української мови

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**«ОСНОВИ ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ТЕКСТУ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Чеська мова і література»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад  
включно), перша – чеська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол № 1  
від «28» серпня 2024 р.

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Назва дисципліни</b>	<b>«Основи лінгвістичного аналізу тексту»</b>
<b>Викладач (-і)</b>	Голянич Марія Іванівна
<b>Контактний телефонвикладача</b>	(0342) 59-60-08
<b>Е-mail викладача</b>	<a href="mailto:mariia.holianych@pnu.edu.ua">mariia.holianych@pnu.edu.ua</a>
<b>Формат дисципліни</b>	очний
<b>Обсяг дисципліни</b>	3 кредити ЄКТС, 90 год.
<b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>	<a href="https://d-learn.pro/">https://d-learn.pro/</a>
<b>Консультації</b>	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу
<b>2. Анотація до навчальної дисципліни</b>	
<p>Дисципліна «Основи лінгвістичного аналізу тексту» є однією з ключових для формування професійної компетенції майбутніх філологів, оскільки зосереджує увагу на проблемі сприймання й декодування тексту. Курс подає основні поняття та категорії лінгвоаналізу, етапи роботи над художнім текстом, зокрема враховує його стильову належність, жанрову специфіку, літературно-художню позицію автора, смислову організацію й особливості мовних засобів на різних рівнях мови.</p>	
<b>3. Мета та цілі навчальної дисципліни</b>	
<p><u>Метою</u> викладання навчальної дисципліни «Лінгвістичний аналіз тексту» є формування у студентів професійно зорієнтованих умінь і навичок, пов'язаних з аналізом тексту, зокрема практично осмислити теоретичні питання, що розкривають онтологічні особливості тексту, ознайомити студентів із специфікою, прийомами і технікою лінгвістичного аналізу і на цій основі виробити міцні практичні навички лінгвоаналізу мовних елементів усіх рівнів і тексту в цілому; на основі комплексного аналізу конкретних текстів виявити систему естетичних співфункцій усіх мовних одиниць і їх категорій, що беруть участь у створенні образів у певному тексті як дискурсі; ознайомити студентів із принципами аналізу художнього тексту, навчити враховувати при аналізі тексту його стильову належність; жанрову специфіку, літературно-художню позицію автора; смислову організацію тексту й особливості мовних засобів на різних рівнях мови, що організують відповідний текст.</p> <p><u>Завдання (цілі):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• вміти проникати в суть твору, виявляти в словесному тексті причини і фактори його ідейно-естетичного, виховного, емоційного впливу;</li> <li>• забезпечити вміння бачити й аналізувати реалізовані функціональні можливості мовних одиниць різних рівнів на певних етапах сприймання твору (акустично-візуальному, уявно-поняттєвому, змістово-сюжетному, образно-естетичному);</li> <li>• виробити навички знаходити, виділяти кожний мовний рівень, сконденсований у тексті: графемний, фонетичний, морфемний, словотвірний, лексичний, фразеологічний, морфологічний, синтаксичний, стилістичний, метричний (якщо є), та використовувати набуті знання у практичній діяльності вчителя української мови та літератури;</li> <li>• розвивати творче мислення студентів;</li> <li>• сформувати навички оперування фаховою термінологією у процесі лінгвістичного</li> </ul>	

аналізу художнього тексту;

- частково або комплексно (з урахуванням усіх рівнів мови) аналізувати художні тексти — кращі зразки літератури, які вивчаються у шкільному курсі, а також цікаві за змістом і формою твори, що не входять до програми середньої школи.

#### 4. Програмні компетентності та результати навчання

##### Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

##### Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

##### Фахові компетентності спеціальності:

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати чеську мову в усній і письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

##### Програмні результати навчання:

2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

#### 5. Організація навчання

##### Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 год.
Практичні заняття	18 год.
Самостійна робота	60 год.

##### Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
---------	---------------	---------------------	--------------------------

восьмий	035 Філологія	четвертий	Вибірковий
---------	---------------	-----------	------------

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. «Основи лінгвістичного аналізу тексту» як філологічна наука і навчальна дисципліна	2	2	10
Тема 2. Рівні лінгвістичного аналізу тексту	2	2	10
Тема 3. Текст у сучасній лінгвістичній парадигмі. Основні категорії тексту.	2	4	10
Тема 4. Особливості лінгвістичного аналізу поетичних, прозових, драматургійних текстів на уроках української мови.	2	4	10
Тема 5. Принципи та прийоми лінгвістичного аналізу тексту (ЛАТ). Методика і техніка ЛАТ	2	2	10
Тема 6. Комунікативно-сміслова структура тексту	2	4	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу узгоджена з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в університеті. За вивчення дисципліни студенти отримують максимально 100 балів. Зокрема, за роботу на практичних заняттях – максимально 40 балів, за виконання самостійної роботи – 5 балів, за індивідуальне завдання – 5 балів, за залікову роботу – 50 балів.
Вимоги до письмових робіт	Письмова контрольна робота охоплює кілька питань, пов'язаних із аналізом тексту, у процесі розв'язання яких здобувачі освіти повинні ознайомитися зі специфікою, прийомами і технікою лінгвістичного аналізу, виробити навички лінгвоаналізу мовних елементів усіх рівнів і тексту загалом, навчитися виявляти систему естетичних спів функцій усіх мовних одиниць і категорій, що беруть участь в образі творенні.
Семінарські заняття	Вивчення і повторення теоретичних питань із опрацьованих тем курсу. Аналізування текстів, їх стильової належності, жанрової специфіки, смислової організації тексту та особливостей мовних засобів на різних рівнях. Вироблення навичок дослідження кожного мовного рівня, сконденсованого в тексті: графемного, фонетичного, словотвірного, лексичного, фразеологічного, морфологічного та ін.
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовою допуску до підсумкового контролю є отримання позитивної оцінки зі всіх видів робіт (максимально 50 балів, мінімально 25 балів). На рейтингову оцінку впливає присутність здобувача на заняттях, активність на практичних заняттях, успішне написання контрольної роботи, вчасне і належне виконання самостійної та індивідуальної роботи, відсутність пропусків і запізнь на заняття.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік; форма здачі: письмова залікова робота – здійснення лінгвістичного аналізу тексту, виявлення в ньому прихованих смислів, розкриття онтологічних особливостей тексту (50 балів).

## 7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>. Форму письмового виконання роботи втілено на практичних, індивідуальних заняттях, під час написання контрольної, самостійної роботи чи виконання індивідуального завдання.

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримувати принципу академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно, доброчесно. <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає «Комісія з питань етики та академічної доброчесності» при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі. <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Відвідування занять. Урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>. У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

## 8. Рекомендована література

1. Бацевич Ф. Лінгвістика тексту: підручник / Флорій Бацевич, Ірина Кочан. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 316 с.
2. Беценко Т. Актуальні питання філологічного аналізу художнього тексту. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2012. № 3. С. 24-29.
3. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту: навчальний посібник Київ: ВЦ «Академія», 2009. 264 с.
4. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 423 с.
5. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: навч. посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 432 с.
6. Лінгвістичний аналіз тексту: словник термінів / Голянич М.І., Іванишин Н.Я., Ріжко Р.Л., Стефурак Р.І. / за ред. М.І.Голянич. Івано-Франківськ: Сімик, 2012. 392 с.
7. Павліченко Л. Лінгвостилістичний аналіз та його місце серед методів дослідження художнього твору. *Молодий вчений*. 2022. Вип. 4.1 С. 52-55.
8. Стефурак Р.І. Методичні рекомендації до курсу «Лінгвістичний аналіз тексту» для студентів Факультету філології заочної форми навчання. Івано-Франківськ: ПП Голіней О.М., 2017. 140 с.
9. Форманова С. Іван Ковалик – засновник дисципліни «Лінгвістичний аналіз тексту». *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2017. Вип. 64. Т. 2. С. 268–273. URL : <https://hdl.handle.net/20.500.12528/1274>
10. Художній текст – слово – образ: лінгвостилістичний аспект: монографія / [М.І. Голянич та

ін.]; за редакцією М.І. Голянич. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. 408 с.

11. Чистякова О. С. Лінгвостилістичний аналіз художнього тексту. *Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія: Філологічна*. 2016. 60. С. 97-299.
12. Varvaruk I., Solowij U., Stefurak R, Ivanyshyn N., Dzhochka I. (2023). Mapping conceptual spaces in contemporary linguistic studies: Insights from lexical analysis. *Research Journal in Advanced Humanities*, 4(4). <https://doi.org/10.58256/rjah.v4i4.1279>.

**Голянич Марія Іванівна,**  
докторка філологічних наук,  
професорка кафедри української мови

